

Dinamikus programozás

*(Horváth Gyula és Szlávi Péter előadásai
felhasználásával)*

Dinamikus programozás – kincs

Feladat:

Egy $N \times M$ -es téglalap alakú területen egy járművel szedhetjük össze az elrejtett kincseket, a bal felső sarokból a jobb alsó felé haladva. A terep jobbra és lefelé lejt, azaz a jármű csak jobbra és lefelé haladhat. Add meg, hogy maximum hány kincset gyűjthet be!!

A megoldás elemzése:

Ha a megoldás egy $L_1, L_2, \dots, L_j, \dots, L_k$ úton érhető el, akkor az $L_1, L_2, \dots, L_j$ egy olyan út, amin elért pontban az odáig begyűjthető legtöbb kincset kapjuk.

Kezdőpozíció: $(1,1)$

Végpozíció: (N,M)

Dinamikus programozás – kincs

Megoldás:

Számítsuk ki minden lehetséges mezőre, hogy addig eljutva mennyi a maximálisan begyűjthető kincsek száma!

$$Gy(i, j) = \begin{cases} -1 & \text{ha } i = 0 \text{ vagy } j = 0 \\ \max(Gy(i-1, j), Gy(i, j-1)) & \text{ha } Kincs(i, j) = "" \\ \max(Gy(i-1, j), Gy(i, j-1)) + 1 & \text{ha } Kincs(i, j) = "*" \end{cases}$$

		*					
		*					
*				*			
*							*
		*			*	*	

Dinamikus programozás – kincs

Kincsek:

```
Gy(0, 1..M) := -1; Gy(1..N, 0) := -1
```

```
Ciklus i=1-től N-ig
```

```
  Ciklus j=1-től M-ig
```

```
    Ha Kincs(i, j) = "*" akkor k := 1 különben k := 0
```

```
    Ha Gy(i, j-1) > Gy(i-1, j)
```

```
      akkor Gy(i, j) := Gy(i, j-1) + k
```

```
      különben Gy(i, j) := Gy(i-1, j) + k
```

```
    Ciklus vége
```

```
  Ciklus vége
```

```
Eljárás vége.
```

A megoldás: $Gy(N, M)$

$$Gy(i, j) = \begin{cases} -1 & \text{ha } i = 0 \text{ vagy } j = 0 \\ \max(Gy(i-1, j), Gy(i, j-1)) & \text{ha } Kincs(i, j) = "" \\ \max(Gy(i-1, j), Gy(i, j-1)) + 1 & \text{ha } Kincs(i, j) = "*" \end{cases}$$

Dinamikus programozás – kincs

Ha a bejárt útra is szükségünk lenne, akkor a Gy mátrix alapján az út visszakövethető. Azt kell figyelniük, hogy minden helyre a nagyobb értékű szomszédból kellett jönnünk.

Útkiírás (i, j) :

Ha $i \neq 1$ vagy $j \neq 1$ akkor

Ha $Gy(i, j-1) > Gy(i-1, j)$

akkor Útkiírás $(i, j-1)$; K_i : "J"

különben Útkiírás $(i-1, j)$; K_i : "L"

Eljárás vége.

A megoldás a számítások után:
Útkiírás (N, M)

Dinamikus programozás – kincs

Feladat:

Egy $N \times M$ -es téglalap alakú területen egy járművel szedhetjük össze az elrejtett kincseket. A terep jobbra és lefelé lejt, azaz a jármű csak jobbra és lefelé haladhat. **Bizonyos helyeken akadályok vannak, ahova nem léphet!** Add meg, hogy maximum hány kincset gyűjthet be!!

A megoldás elemzése:

Ha a megoldás egy $L_1, L_2, \dots, L_j, \dots, L_k$ úton érhető el, akkor az $L_1, L_2, \dots, L_j$ egy olyan út, amin elért pontban az odáig begyűjthető legtöbb kincset kapjuk.

Kezdőpozíció: $(1,1)$

Végpozíció: (N,M)

Dinamikus programozás – kincs

Megoldás:

Számítsuk ki minden lehetséges mezőre, hogy addig eljutva mennyi a maximálisan begyűjthető kincsek száma!

$$Gy(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i = 0 \quad \text{vagy } j = 0 \\ -N * M & \text{ha } Kincs(i, j) = "+" \\ \max(Gy(i-1, j), Gy(i, j-1)) & \text{ha } Kincs(i, j) = "" \\ \max(Gy(i-1, j), Gy(i, j-1)) + 1 & \text{ha } Kincs(i, j) = "*" \end{cases}$$

		*					
		*					
*		+	+	*			
*		+	*		+	+	*
		*			*	*	
			+				

Dinamikus programozás – kincs

Kincsek:

```
Gy(0, 1..M) := 0; Gy(1..N, 0) := 0
```

```
Ciklus i=1-től N-ig
```

```
  Ciklus j=1-től M-ig
```

```
    Ha Kincs(i, j) = "*" akkor k := 1 különben k := 0
```

```
    Ha Kincs(i, j) = "+" akkor Gy(i, j) := -N*M
```

```
    különben ha Gy(i, j-1) > Gy(i-1, j)
```

```
      akkor Gy(i, j) := Gy(i, j-1) + k
```

```
    különben Gy(i, j) := Gy(i-1, j) + k
```

```
  Ciklus vége
```

```
Ciklus vége
```

```
Eljárás vége.
```

A megoldás: $Gy(N, M)$

Dinamikus programozás – kincs

Feladat:

Egy $N \times M$ -es téglalap alakú területen egy járművel szedhetjük össze az elrejtett kincseket. A terep balról jobbra lejt, azaz a jármű csak jobbra, **felfelé** és lefelé haladhat. Add meg, hogy maximum hány kincset gyűjthet be! Minden mezőre csak egyszer léphetünk!

A megoldás elemzése:

Ha a megoldás egy $L_1, L_2, \dots, L_j, \dots, L_k$ úton érhető el, akkor az $L_1, L_2, \dots, L_j$ egy olyan út, amin elért pontban az odáig begyűjthető legtöbb kincset kapjuk, e ide jöhetünk letről is.

Kezdőpozíció: $(1,1)$

Végpozíció: (N,M)

Dinamikus programozás – kincs

Megoldás:

Számítsuk ki minden lehetséges mezőre, hogy addig eljutva mennyi a maximálisan begyűjthető kincsek száma, ha lentről, illetve, ha fentről léptünk be!

$$L(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i = 0 \quad \text{vagy } j = 0 \\ \max(L(i+1, j), L(i, j-1), F(i, j-1)) & \text{ha } \text{Kincs}(i, j) = "" \\ \max(L(i+1, j), L(i, j-1), F(i, j-1)) + 1 & \text{ha } \text{Kincs}(i, j) = "*" \end{cases}$$

$$F(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i = 0 \quad \text{vagy } j = 0 \\ \max(F(i-1, j), L(i, j-1), F(i, j-1)) & \text{ha } \text{Kincs}(i, j) = "" \\ \max(F(i-1, j), L(i, j-1), F(i, j-1)) + 1 & \text{ha } \text{Kincs}(i, j) = "*" \end{cases}$$

Dinamikus programozás – kincs

Kincsek:

```
L(N+1, 1..M) := -1; L(1..N, 0) := -1
```

```
F(0, 1..M) := -1; F(1..N, 0) := -1
```

```
Ciklus j=1-től M-ig
```

```
  Ciklus i=1-től N-ig
```

```
    Ha Kincs(i, j) = "*" akkor k:=1 különben k:=0
```

```
    F(i, j) := max(F(i-1, j), L(i, j-1), F(i, j-1)) + k
```

```
  Ciklus vége
```

```
Ciklus i=N-től 1-ig -1-esével
```

```
  Ha Kincs(i, j) = "*" akkor k:=1 különben k:=0
```

```
  L(i, j) := max(L(i+1, j), L(i, j-1), F(i, j-1)) + k
```

```
Ciklus vége
```

```
Ciklus vége
```

```
Eljárás vége.
```

A megoldás: $F(N, M)$

Dinamikus programozás – leghosszabb közös rész

Feladat:

Adjuk meg két sorozat $X=(x_1, x_2, \dots, x_n)$ és $Y=(y_1, y_2, \dots, y_m)$ leghosszabb közös részsorozatát! Egy sorozat akkor részsorozata egy másiknak, ha abból elemek elhagyásával megkapható.

Megoldás:

Jelölje $XX_i=(x_1, x_2, \dots, x_i)$ az X , $YY_j=(y_1, y_2, \dots, y_j)$ pedig az Y sorozat egy-egy prefixét!

Legyen $Z=(z_1, z_2, \dots, z_k)$ egy megoldása a feladatnak!

Dinamikus programozás – leghosszabb közös rész

A megoldás elemzése:

Ha $x_n = y_m$, akkor $z_k = x_n = y_m$, és ZZ_{k-1} az XX_{n-1} és YY_{m-1} leghosszabb közös részsorozata.

Ha $x_n \neq y_m$, akkor Z az XX_{n-1} és Y vagy az X és YY_{m-1} leghosszabb közös részsorozata.

Az XX_i és YY_j leghosszabb közös részsorozatának hossza:

$$h(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i = 0 \text{ vagy } j = 0 \\ h(i-1, j-1) + 1 & \text{ha } x_i = y_j \\ \max(h(i-1, j), h(i, j-1)) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – leghosszabb közös rész

A rekurzív algoritmus:

Hossz(i, j):

Ha $i=0$ vagy $j=0$ akkor Hossz:=0

különben ha $X(i)=Y(j)$

akkor Hossz:=Hossz($i-1, j-1$)+1

különben Hossz:=max(Hossz($i-1, j$), Hossz($i, j-1$))

Függvény vége.

$$h(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i = 0 \text{ vagy } j = 0 \\ h(i-1, j-1) + 1 & \text{ha } x_i = y_j \\ \max(h(i-1, j), h(i, j-1)) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – leghosszabb közös rész

A jó megoldás – rekurzió memorizálással:

Hossz(i, j):

Ha $H(i, j) = -1$ akkor

Ha $i=0$ vagy $j=0$ akkor $H(i, j) := 0$

különben ha $X(i) = Y(j)$

akkor $H(i, j) := \text{Hossz}(i-1, j-1) + 1$

különben $H(i, j) := \max(\text{Hossz}(i-1, j), \text{Hossz}(i, j-1))$

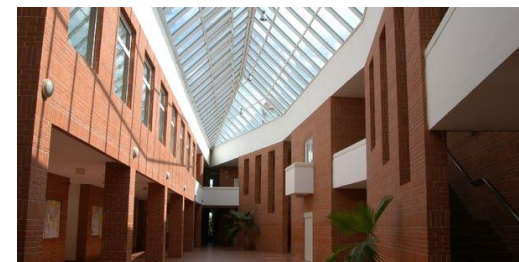
Elágazás vége

$\text{Hossz} := H(i, j)$

Függvény vége.

Azaz, amit már egyszer kiszámoltunk, azt tároljuk és ne számoljuk ki újra! A H mátrixot kezdetben -1 értékekkel töltjük ki!

$$h(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i = 0 \text{ vagy } j = 0 \\ h(i-1, j-1) + 1 & \text{ha } x_i = y_j \\ \max(h(i-1, j), h(i, j-1)) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – toronyépítés

Feladat:

Adott $M_1, M_2, \dots, M_n$ méretű kockákból (amelyek súly szerint csökkenő sorrendbe vannak rendezve) építsünk maximális magasságú stabil tornyot! A stabil toronyban felfelé haladva a méret és a súly is csökken.

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $M_{i_1}; M_{i_2}; \dots; M_{i_k}$ ($i_1 < \dots < i_k$) megoldás!

Ekkor $n=i_{k-1}$ -re $M_{i_1}; M_{i_2}; \dots; M_{i_{k-1}}$ ($i_1 < \dots < i_{k-1}$) is megoldás, azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Dinamikus programozás – toronyépítés

Tehát a feladat a legmagasabb olyan torony magasságának kiszámolása, ahol az i . kocka van legfelül:

$$Kocka(i) = \max \begin{cases} Kocka(1) + M_i & \text{ha } M_i \leq M_1 \\ Kocka(2) + M_i & \text{ha } M_i \leq M_2 \\ \dots \\ M_i & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – toronyépítés

A rekurzív megoldás:

Kocka (i) :

$K := M(i)$

Ciklus $j=1$ -től $i-1$ -ig

Ha $M(i) \leq M(j)$ akkor

Ha $Kocka(j) + M(i) > K$ akkor $K := Kocka(j) + M(i)$

Ciklus vége

$Kocka := K$

Függvény vége.

A rengeteg rekurzív hívás miatt nagyon lassú. Látható azonban, hogy $Kocka(i)$ kiszámításához csak a korábbiakra van szükség.

$$Kocka(i) = \max \begin{cases} Kocka(1) + M_i & \text{ha } M_i \leq M_1 \\ Kocka(2) + M_i & \text{ha } M_i \leq M_2 \\ \dots \\ M_i & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – toronyépítés

Toronyépítés:

Kocka(1) := M(1)

Ciklus i=2-től N-ig

    K:=M(i)

    Ciklus j=1-től i-1-ig

        Ha $M(i) \leq M(j)$ akkor

            Ha $Kocka(j) + M(i) > K$

                akkor $K := Kocka(j) + M(i)$

    Ciklus vége

    Kocka(i) := K

    Ciklus vége

Eljárás vége.

A táblázatkitöltős megoldás.

Dinamikus programozás – toronyépítés

Ezzel még nincs kész a megoldás, csak azt tudjuk minden i -re, hogy mekkora a legmagasabb torony, amikor az i -edik kocka van felül. A megoldás ezen számok maximuma.

Ha bevezetnénk egy $N+1$, 0 méretű kockát, akkor a megoldás értéke $Kocka(N+1)$ lenne.

Ha a tornyot fel is kellene építeni, akkor még azt is tárolni kell, hogy melyik kockát melyikre kell rátenni.

Dinamikus programozás – toronyépítés

Toronyépítés:

Kocka(1) := M(1); Mire(1) := 0; M(N+1) := 0

Ciklus i=2-től N+1-ig

K := M(i); Mire(i) := 0

Ciklus j=1-től i-1-ig

Ha $M(i) \leq M(j)$ akkor

Ha Kocka(j) + M(i) > K

akkor $K := \text{Kocka}(j) + M(i)$; Mire(i) := j

Ciklus vége

Kocka(i) := K

Ciklus vége

Eljárás vége.

Dinamikus programozás – toronyépítés

Torony:

Toronyépítés

Toronykiírás (N+1)

Eljárás vége.

Toronykiírás (i):

Ha $Mire(i) > 0$ akkor Toronykiírás (Mire(i))
Ki: Mire(i)

Eljárás vége.

Dinamikus programozás – kemence

Feladat:

Egy fazekasműhelyben N tárgy vár kiégetésre. A kemencébe a beérkezés sorrendjében tehetők be, egyszerre legfeljebb K darab. Minden tárgynak ismerjük a minimális égetési idejét, amennyit legalább a kemencében kell töltenie. Adjuk meg a minimális időt, ami alatt minden tárgy kiégethető!

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $((1, \dots, i_1), \dots, (i_{m-1} + 1, \dots, N))$ a megoldás!

Ekkor az N . tárgy vagy önmagában kerül a kemencébe, vagy legfeljebb $K-1$ előző tárggyal együtt.

Dinamikus programozás – kemence

Számítsuk ki az első i tárgy kiégetéséhez szükséges időt!

$$Idő(i) = \min \begin{cases} Idő(i-1) + Éget(i) \\ Idő(j-1) + \max(Éget(j..i)) \end{cases} \text{ ahol } i - j + 1 \leq K$$

Dinamikus programozás – kemence

Kemence:

Idő(0) := 0

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$H := \text{Idő}(i-1) + \text{Éget}(i)$; $\text{max} := \text{Éget}(i)$; $G := i$

$j := i-1$

Ciklus amíg $j > 0$ és $i+j-1 \leq K$

Ha $\text{max} < \text{Éget}(j)$ akkor $\text{max} := \text{Éget}(j)$

Ha $\text{Idő}(j-1) + \text{max} < H$ akkor $H := \text{Idő}(j-1) + \text{max}$; $G := j$

$j := j-1$

Ciklus vége

$\text{Idő}(i) := H$; $\text{Db}(i) := i - G + 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

$$\text{Idő}(i) = \min \begin{cases} \text{Idő}(i-1) + \text{Éget}(i) \\ \text{Idő}(j-1) + \max(\text{Éget}(j..i)) \end{cases} \text{ ahol } i - j + 1 \leq K$$

Dinamikus programozás – kemence

Feladat:

Egy fazekasműhelyben N tárgy vár kiégetésre.

A kemencébe a beérkezés sorrendjében tehető be, **egyszerre legfeljebb S összsúlyú tárgy tehető.**

Minden tárgynak ismerjük a minimális égetési idejét, amennyit legalább a kemencében kell töltenie.

Adjuk meg a minimális időt, ami alatt minden tárgy kiégethető!

Dinamikus programozás – kemence

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $((1, \dots, i_1), \dots, (i_{m-1} + 1, \dots, N))$ a megoldás!

Ekkor az N . tárgy vagy önmagában kerül a kemencébe, vagy legfeljebb S súlyú előző tárggyal együtt.

Számítsuk ki az első i tárgy kiégetéséhez szükséges időt!

$$Idő(i) = \min \begin{cases} Idő(i-1) + Éget(i) \\ Idő(j-1) + \max(Éget(j..i)) \end{cases} \quad ahol \quad \sum Súly(j..i) \leq S$$

Dinamikus programozás – kemence

Kemence:

Idő(0) := 0

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$H := \text{Idő}(i-1) + \text{Éget}(i)$; $\text{max} := \text{Éget}(i)$; $G := i$

$j := i-1$; $S_u := \text{Súly}(i)$

Ciklus amíg $j > 0$ és $S_u + \text{Súly}(j) \leq S$

Ha $\text{max} < \text{Éget}(j)$ akkor $\text{max} := \text{Éget}(j)$

$S_u := S_u + \text{Súly}(j)$

Ha $\text{Idő}(j-1) + \text{max} < H$ akkor $H := \text{Idő}(j-1) + \text{max}$; $G := j$

$j := j-1$

Ciklus vége

$\text{Idő}(i) := H$; $D_b(i) := i - G + 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

$$\text{Idő}(i) = \min \begin{cases} \text{Idő}(i-1) + \text{Éget}(i) \\ \text{Idő}(j-1) + \max(\text{Éget}(j..i)) \end{cases} \quad \text{ahol} \quad \sum \text{Súly}(j..i) \leq S$$

Dinamikus programozás – Tükörszó

Feladat:

Egy szóba minimálisan hány karaktert kell beszúrni, hogy tükörszó legyen belőle (azaz ugyanaz legyen balról-jobbra és jobbról balra olvasva is)!

Megoldás:

Tetszőleges S szóra az SS^T szó biztos tükörszó, tehát a feladatnak kell legyen megoldása!

Alternatív feladat: minimálisan hány betűt kell törölni?

Dinamikus programozás – Tükörszó

Az egybetűs szavak biztosan tükörszavak.

Az azonos kezdő- és végbetűjű szavak tükörszóvá alakításához elég a középső rész átalakítása.

Ha az első és az utolsó betű különbözik, akkor két lehetőségünk van a tükörszóvá alakításra:

- az első betűt szúrjuk be a szó végére;
- az utolsó betűt szúrjuk be a szó elejére.

$$M(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } i \geq j \\ M(i+1, j-1) & \text{ha } i < j \text{ és } S_i = S_j \\ 1 + \min(M(i+1, j), M(i, j-1)) & \text{ha } i < j \text{ és } S_i \neq S_j \end{cases}$$

Probléma: a rekurzió nem hatékony!

Dinamikus programozás – Tükörszó

Jó sorrendű táblázatkitöltés kell:

N									0
								0	0
j	←	?	x					0	0
j-1		x	x					0	0
					0	0			
				0	0				
		0	0						
	0	0							
1	0	0							
	1	i	i+1						N

Dinamikus programozás – Tükörszó

Tükörszó (S, M) :

M() kezdő feltöltése

Ciklus $j=2$ -től N -ig

$M(j, j) := 0$

Ciklus $i=j-1$ -től 1 -ig -1 -esével

Ha $S(i)=S(j)$ akkor $M(i, j) := M(i+1, j-1)$

különben $M(i, j) := 1 + \text{Min}(M(i+1, j), M(i, j-1))$

Ciklus vége

Ciklus vége

Tükörszó := $M(1, N)$

Függvény vége.

Dinamikus programozás – Tükörszó

Tükörszó (S, T) :

$T(1) := 0$

Ciklus $j=2$ -től N -ig

$T(j) := 0$; $Menti := 0$

Ciklus $i=j-1$ -től 1 -ig -1 -esével

$Menti := T(i)$

Ha $S(i) = S(j)$ akkor $T(i) := Menti$

különben $T(i) := 1 + \text{Min}(T(i), T(i+1))$

$Menti := Ment$

Ciklus vége

Ciklus vége

Tükörszó := $T(1)$

Függvény vége.

Mátrix (M) helyett vektor (T) használatával.

Dinamikus programozás – Tükörszó

Tükörszó kiírása:

Ha Tükörszó(S,E)

akkor $i:=1$; $j:=N$

Ciklus amíg $i < j$

Ha $S(i)=S(j)$ akkor $i:=i+1$; $j:=j-1$

különben Ha $M(i,j)=M(i+1,j)$

akkor {S(i) a j. betű mögé}

különben {S(j) az i. betű elé}

Ciklus vége

Eljárás vége.

Dinamikus programozás – rúd darabolás

Feladat:

Egy fémrudat megadott számú darabra kell felvágni úgy, hogy a vágások pontos helyét is tudjuk. A vágások tetszőleges sorrendben elvégezhetőek. Egy vágás költsége megegyezik annak a darabnak a hosszával, amit éppen (két darabra) vágunk. Adjuk meg a vágási műveletsor optimális összköltségét, és egy olyan vágási sorrendet, amely optimális költséget eredményez.

A megoldás elemzése:

Ha az optimális vágássorozatban először a K . helyen történik a vágás, akkor a $V_0..V_k$ és a $V_k..V_{n+1}$ rúd vágássorozata is optimális lesz.

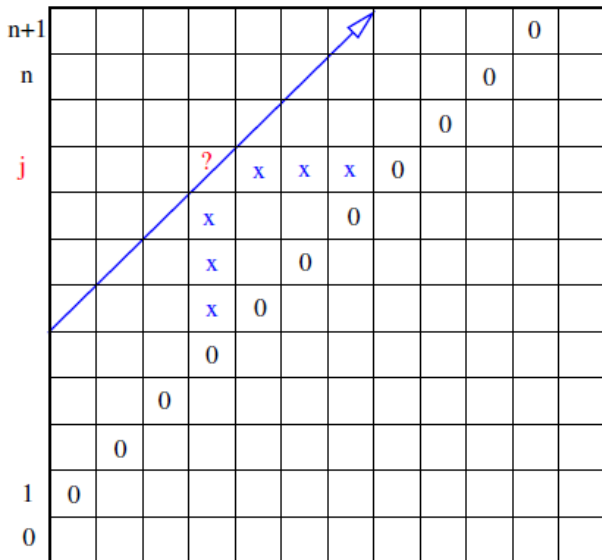
Dinamikus programozás – rúd darabolás

Megoldás:

Számítsuk ki minden (i,j) rúddarabra, hogy mi ennek az optimális vágási költsége!

$$\text{Opt}(i, j) = \begin{cases} 0 & \text{ha } j = i + 1 \\ V_j - V_i + \min_{k=i+1}^{j-1} (\text{Opt}(i, k) + \text{Opt}(k, j)) & \text{ha } i + 1 < j \end{cases}$$

Dinamikus programozás – rúd darabolás

Kincsek:

Ciklus $i=0$ -tól N -ig

$Opt(i, i+1) := 0$; $S(i, i+1) := 0$

Ciklus vége

Ciklus $u=2$ -től $N+1$ -ig

Ciklus $i=0$ -től $N-u+1$ -ig

$j := i+u$; $Min := +\infty$

Ciklus $k=i+1$ -től $j-1$ -ig

Ha $Opt(i, k) + Opt(k, j) < Min$

akkor $Min := Opt(i, k) + Opt(k, j)$; $Hol := k$

Ciklus vége

$Opt(i, j) := V(j) - V(i) + Min$; $S(i, j) := Hol$

Ciklus vége

Ciklus vége

Eljárás vége.

A megoldás: $Opt(0, N+1)$

Dinamikus programozás stratégiája

A dinamikus programozás stratégiája

1. Az [optimális] megoldás szerkezetének tanulmányozása.
2. Részproblémákra és összetevőkre bontás úgy, hogy:
  - az összetevőktől való függés körmentes legyen;
  - minden részprobléma [optimális] megoldása kifejezhető legyen (rekurzívan) az összetevők [optimális] megoldásaival.
3. Részproblémák [optimális] megoldásának kifejezése (rekurzívan) az összetevők [optimális] megoldásaiból.

Dinamikus programozás stratégiája

4. Részproblémák [optimális] megoldásának kiszámítása alulról-felfelé haladva:

- A részproblémák kiszámítási sorrendjének meghatározása. Olyan sorba kell rakni a részproblémákat, hogy minden p részprobléma minden összetevője (ha van) előbb szerepeljen a felsorolásban, mint p .
- A részproblémák kiszámítása alulról-felfelé haladva, azaz táblázatkitöltéssel.

5. Egy [optimális] megoldás előállítás a 4. lépésben kiszámított (és tárolt) információkból.

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyekkel kifizethető-e F forint?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $F = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$)!

Ekkor $F - P_{i_m} = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$), azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Ezek alapján számoljuk ki $V(X, i)$ értékeket, ahol $V(X, i)$ igaz, ha az X összeg kifizethető az első i pénzjeggyel!

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyekkel kifizethető-e F forint?

Megoldás:

Három esetet vizsgálunk: az összeg megegyezik az i -edik pénzjeggyel; az i -edik pénzjegyet nem használjuk fel; az i -edik pénzjegyet felhasználjuk:

$$V(X, i) = igaz \Leftrightarrow \begin{cases} P_i = x \\ i > 1 \quad \text{és} \quad V(X, i-1) \\ i > 1 \quad \text{és} \quad X \geq P_i \quad \text{és} \quad V(X - P_i, i-1) \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyekkel kifizethető-e F forint?

Megoldás:

$V(X, i)$:

$$V(X, i) = igaz \Leftrightarrow \begin{cases} P_i = x \\ i > 1 \text{ és } V(X, i-1) \\ i > 1 \text{ és } X \geq P_i \text{ és } V(X - P_i, i-1) \end{cases}$$

$V := X = P(i)$ vagy

$i > 1$ és $V(X, i-1)$ vagy

$i > 1$ és $X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

Függvény vége.

A megoldás: $V(F, N)$ kiszámolása.

Probléma: a futási idő $O(2^N)$

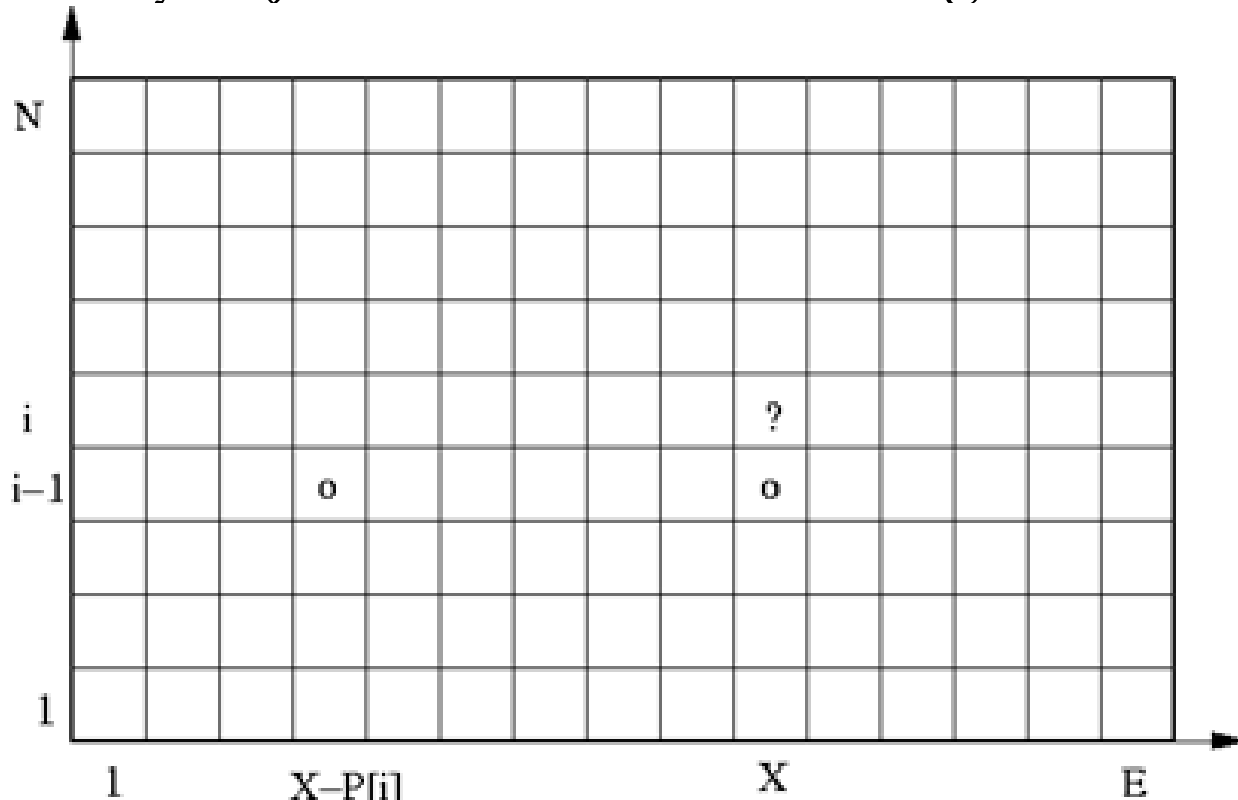

Dinamikus programozás

$V(X,i)$ kiszámításához mely $V()$ értékekre lehet szükség?

Az ábra alapján V értékei alulról felfelé, azon belül balról jobbra számolhatók.

Dinamikus programozás

Pénzváltás (Lehet) :

$V(1..F, 1) := \text{hamis}$

Ha $P(1) \leq F$ akkor $V(P(1), 1) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=1$ -től F -ig

$V(X, i) := X = P(i)$ vagy

$V(X, i-1)$ vagy

$X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

    Ciklus vége

    Ciklus vége

Lehet := $V(F, N)$

Függvény vége.

A futási idő $O(N * F)$

Memóriaigény: $N * F$

Dinamikus programozás

Memóriaigény csökkentés: elég egyetlen sort tárolni a V mátrixból, és az első feltétel is megtakarítható.

Pénzváltás (Lehet) :

$W(1..F) := \text{hamis}; W(0) := \text{igaz}$

Ha $P(1) \leq F$ akkor $W(P(1)) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=F$ -től 1 -ig -1 -esével

$W(X) := W(X)$ vagy $X \geq P(i)$ és $W(X-P(i))$

    Ciklus vége

Ciklus vége

Lehet := $W(F)$

Függvény vége.

A futási idő $O(N * F)$

Memóriaigény: F

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

Legyen $V(X,i)$ a legutolsó olyan k index, amelyre igaz, hogy P_k előfordul X felváltásában!

Legyen $V(X,i)=N+1$, ha X nem váltható fel az első i pénzjeggyel!

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

$$V(X, i) = \begin{cases} N + 1 & \text{ha} & i = 0 & \text{és} & X > 0 \\ 0 & \text{ha} & X = 0 \\ V(X, i - 1) & \text{ha} & V(X, i - 1) \leq N \\ i & \text{ha} & X \geq P_i & \text{és} & V(X - P_i, i - 1) \leq N \\ N + 1 & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Pénzváltás: A V mátrix kiszámolása.

$V(1..F, 0) := N+1; V(0, 0) := 0$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$V(0, i) := 0$

Ciklus $X=1$ -től F -ig

Ha $V(X, i-1) \leq N$ akkor $V(X, i) := V(X, i-1)$

különben ha $X \geq P(i)$ és $V(X-P(i), i-1) \leq N$

akkor $V(X, i) := i$

különben $V(X, i) := N+1$

Ciklus vége

Ciklus vége

$$\dots \left\{ \begin{array}{llll}
 N+1 & \text{ha} & i=0 & \text{és} & X > 0 \\
 0 & \text{ha} & X=0 & & \\
 V(X, i-1) & \text{ha} & V(X, i-1) \leq N & & \\
 i & \text{ha} & X \geq P_i & \text{és} & V(X - P_i, i-1) \leq N \\
 N+1 & \text{egyébként} & & &
 \end{array} \right.$$

Dinamikus programozás

Csak akkor van megoldás, ha $V(F, N) \leq N$.

Ekkor $k = V(F, N)$ olyan pénz indexe, hogy $F - P(k)$ felváltható az első $k-1$ pénzzel.

Tehát a $V(F - P(k), k-1)$ probléma megoldásával kell folytatnunk, mindaddig, amíg a maradék pénz 0 nem lesz.

Dinamikus programozás

...

$Db := 0; X := F; i := N$

Ha $V(F, N) \leq N$

akkor Ciklus

$i := V(x, i)$

$Db := Db + 1; A(Db) := i$

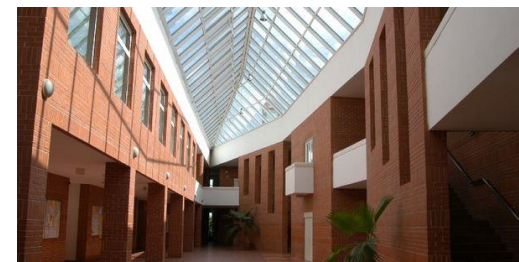
$X := X - P(i) \quad i := i - 1$

amíg $X \neq 0$

Ciklus vége

Eljárás vége.

A megoldás előállítás.

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva mennyivel fizethető ki F forint?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $F = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$) optimális felbontás!

Ekkor $F - P_{i_m} = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$) is optimális, azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva mennyivel fizethető ki F forint?

Megoldás:

$$O(X, i) = \begin{cases} N + 1 & \text{ha } i = 0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X = 0 \\ O(X, i - 1) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X < P_i \\ \min(O(X, i - 1), 1 + O(X - P_i, i - 1)) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X \geq P_i \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Pénzváltás (Minimum) :

$O(1..F, 0) := N+1; O(0, 0) := 0$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$O(0, i) := 0$

Ciklus $X=1$ -től F -ig

Ha $X < P(i)$ akkor $O(X, i) := O(X, i-1)$

különben $O(X, i) := \min(O(X, i-1), 1 + O(X - P(i), i-1))$

Ciklus vége

Ciklus vége

Eljárás vége.

$$O(X, i) = \begin{cases} N+1 & \text{ha } i=0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X=0 \\ O(X, i-1) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X < P_i \\ \min(O(X, i-1), 1 + O(X - P_i, i-1)) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X \geq P_i \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $F = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$) optimális felbontás!

Ekkor $F - P_{i_m} = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$) is optimális, azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

$$V(X, i) = \begin{cases} N + 1 & \text{ha } i = 0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X = 0 \\ i & \text{ha } X \geq P_i \text{ és } O(X, i) > 1 + O(X - P_i, i - 1) \\ V(X, i - 1) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Pénzváltás (O, V) :

$O(1..F) := N+1; O(0) := 0; V(1..F, 0) := N+1$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$O(0) := 0; V(0, i) := 0$

Ciklus $X=F$ -től 1 -ig -1 -esével

Ha $X \geq P(i)$ akkor $S := O(X - P(i)) + 1$

különben $S := N+1$

Ha $S < O(X)$ akkor $O(X) := S; V(X, i) := i$

különben $V(X, i) := V(X, i-1)$

Ciklus vége

Ciklus vége

Eljárás vége.

$$V(X, i) = \begin{cases} N+1 & \text{ha } i=0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X=0 \\ i & \text{ha } X \geq P_i \text{ és } O(X, i) > 1 + O(X - P_i, i-1) \\ V(X, i-1) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Feladat:

Két testvér adott értékű ajándékokon osztozkodik. Minden egyes ajándékot pontosan ez egyik testvérnek kell adni.

Készíts testvéries osztozkodást, azaz olyat, amelyben a két testvér által kapott ajándékok értéke különbségének abszolút értéke minimális!

Megoldás:

Ha az ajándékok összértéke E , akkor a feladat megoldása a legnagyobb olyan $A \leq E/2$ szám, amely érték az ajándékok értékeiből kétféleképpen is előállítható.

Tehát a megoldás visszavezethető a pénzváltás probléma megoldására.

Dinamikus programozás

Megoldás:

$V(X, i) :$

$$V(X, i) = igaz \Leftrightarrow \begin{cases} P_i = x \\ i > 1 \text{ és } V(X, i-1) \\ i > 1 \text{ és } X \geq P_i \text{ és } V(X - P_i, i-1) \end{cases}$$

$V := X = P(i)$ vagy

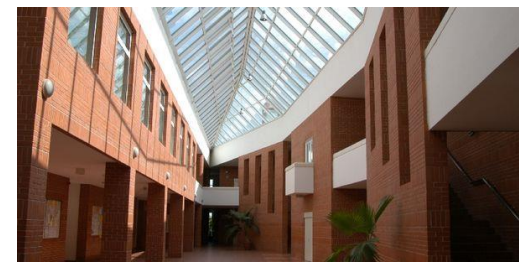
$i > 1$ és $V(X, i-1)$ vagy

$i > 1$ és $X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

Függvény vége.

A megoldás: a legnagyobb olyan A kiválasztása (1 és $E/2$ között), amelyre $V(A, N)$ igaz.

Probléma: a futási idő $O(2^N)$

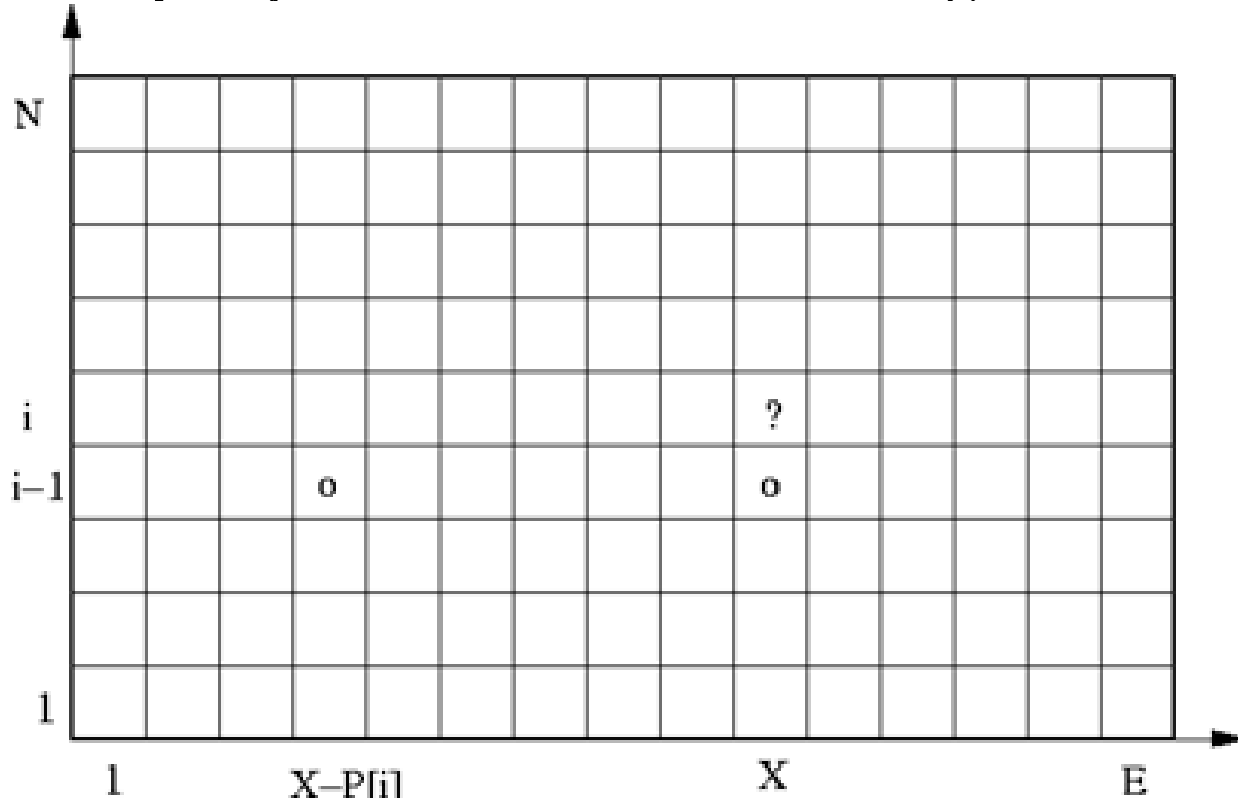

Dinamikus programozás

$V(X,i)$ kiszámításához mely $V()$ értékekre lehet szükség?

Az ábra alapján V értékei alulról felfelé, azon belül balról jobbra számolhatók.

Dinamikus programozás

Testvéries osztozkodás (A) :

$V(1..E, 1) := \text{hamis}$

Ha $P(1) \leq E$ akkor $V(P(1), 1) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=1$ -től E -ig

$V(X, i) := X = P(i)$ vagy

$V(X, i-1)$ vagy

$X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

    Ciklus vége

Ciklus vége

Eredmény megadása (A, V, E, N)

Függvény vége.

A futási idő $O(N * F)$

Memóriaigény: $N * F$

Dinamikus programozás

Eredmény megadása (A, V, E, N) :

A := E / 2

Ciklus amíg nem V(A, N)

A := A - 1

Ciklus vége

Függvény vége.

Dinamikus programozás

Feladat:

Két testvér adott értékű ajándékokon osztozkodik. Minden egyes ajándékot pontosan ez egyik testvérnek kell adni. Készíts igazságos osztozkodást, azaz olyat, amelyben a két testvér által kapott ajándékok értéke egyforma, a maradék értéke pedig minimális!

Megoldás:

Ha az ajándékok összértéke E , mindkét testvér A értékű ajándékot kap. A feladat megoldása a legnagyobb olyan $A \leq E/2$ szám, amely érték az ajándékok értékeiből kétféleképpen előállítható.

Tehát a megoldás visszavezethető a pénzváltás probléma megoldására.

Dinamikus programozás

Megoldás:

Legyen $V(X, Y, i)$ igaz, ha az első i ajándékból X és Y értékű is előállítható úgy, hogy mindegyik szám legfeljebb az egyik összegben szerepel! Legyen $V(0, 0, i) = \text{igaz}$ minden i -re, $V(X, Y, 0)$ hamis minden X, Y -ra!

$V(X, Y, i)$ -re a következő rekurzív összefüggés írható fel $i > 0$ esetén:

$$V(X, Y, i) = \text{igaz} \iff \begin{cases} V(X, Y, i-1) \\ P_i \leq X & \text{és} & V(X - P_i, Y, i-1) \\ P_i \leq Y & \text{és} & V(X, Y - P_i, i-1) \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Megoldás:

Legyen $V(X, Y, i)$ igaz, ha az első i ajándékból X és Y érték is előállítható úgy, hogy mindegyik legfeljebb az egyik összegben szerepel! Legyen $V(0, 0, i) = \text{igaz}$ minden i -re, $V(X, Y, 0)$ hamis minden X, Y -ra!

$V(X, Y, i)$:

Ha $i=0$ akkor $V := \text{hamis}$

különben ha $X=0$ és $Y=0$ akkor $V := \text{igaz}$

különben $V := V(X, Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq X$ és $V(X - P(i), Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq Y$ és $V(X, Y - P(i), i-1)$

Függvény vége.

A megoldás: a legnagyobb olyan A kiválasztása (1 és $E/2$ között), amelyre $V(A, A, N)$ igaz.

Dinamikus programozás

Igazságos osztózkodás (A) :

$V(1..E, 1..E, 1) := \text{hamis}; V(0, 0, 1) := \text{igaz}$

Ha $P(1) \leq E$ akkor $V(P(1), 0, 1) := \text{igaz}$

$V(0, P(1), 1) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=1$ -től E -ig

        Ciklus $Y=1$ -től E -ig

$V(X, Y, i) := V(X, Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq X$ és $V(X-P(i), Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq Y$ és $V(X, Y-P(i), i-1)$

    Ciklus vége

    Ciklus vége

    Eredmény megadása (A, V, E, N)

Függvény vége.

Dinamikus programozás

Eredmény megadása (A, V, E, N) :

$A := E/2$

Ciklus amíg nem $V(A, A, N)$

$A := A - 1$

Ciklus vége

Függvény vége.

Dinamikus programozás – Hátizsák feladat

Feladat:

Adott N tárgy (értékük F_i , súlyuk S_i). Egy hátizsákba maximum H súlyú tárgyat pakolhatunk. Mennyi a maximális elszállítható érték?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $H \geq S_{i_1} + S_{i_2} + \dots + S_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$) optimális megoldás, azaz $F_{i_1} + F_{i_2} + \dots + F_{i_m}$ maximális!

Ekkor $H - S_{i_m} \geq S_{i_1} + S_{i_2} + \dots + S_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$) is optimális, azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Dinamikus programozás – Hátizsák feladat

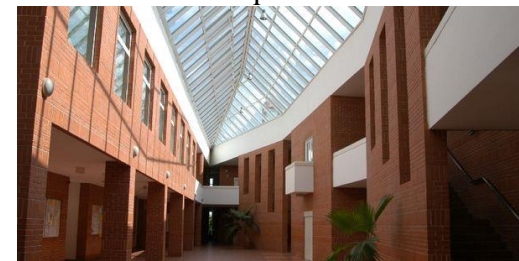
Feladat:

Adott N tárgy (értékük F_i , súlyuk S_i). Egy hátizsákba maximum H súlyú tárgyat pakolhatunk. Mennyi a maximális elszállítható érték?

Megoldás:

Jelölje $E(X,i)$ a legnagyobb elszállítható értéket, amely az első i tárgyból egy X kapacitású hátizsákba bepakolható.

$$E(X,i) = \begin{cases} F_1 & \text{ha } i = 1 \text{ és } S_1 \leq X \\ 0 & \text{ha } i = 1 \text{ és } S_1 > X \\ E(X,i-1) & \text{ha } i > 1 \text{ és } S_i > X \\ \max(E(X,i-1), F_i + E(X - S_i, i-1)) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – Hátizsák feladat

Hátizsák() :

$E(0..S(1)-1, 1) := 0; E(S(1)..H, 1) := F(1)$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=0$ -tól H -ig

$E(X, i) := E(X, i-1)$

        Ha $S(i) \leq X$ és $E(X, i) < E(X-S(i), i-1) + F(i)$

            akkor $E(X, i) := E(X-S(i), i-1) + F(i)$

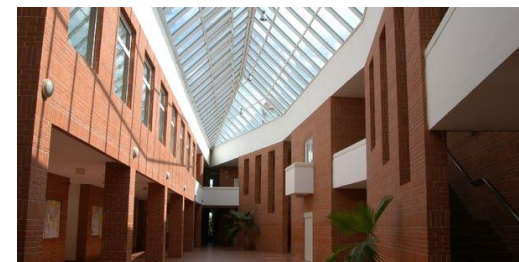
    Ciklus vége

Ciklus vége

Kiírás

Eljárás vége.

$$E(X, i) = \begin{cases} F_1 & \text{ha } i=1 \text{ és } S_1 \leq X \\ 0 & \text{ha } i=1 \text{ és } S_1 > X \\ E(X, i-1) & \text{ha } i > 1 \text{ és } S_i > X \\ \max(E(X, i-1), F_i + E(X - S_i, i-1)) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás – Hátizsák feladat

Kiírás:

```
i:=N; X:=H
```

```
Ciklus amíg  $E(X, i) > 0$ 
```

```
    Ciklus amíg  $i \geq 1$  és  $E(X, i) = E(X, i-1)$ 
```

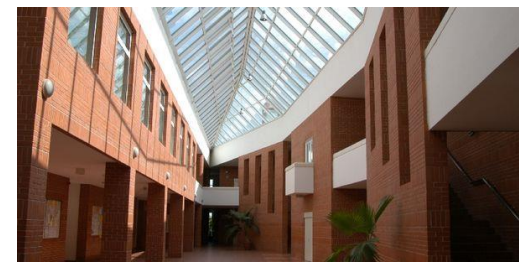
```
        i:=i-1
```

```
    Ciklus vége
```

```
    Ki: i, X:=X-S(i); i:=i-1
```

```
    Ciklus vége
```

```
Eljárás vége.
```


Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyekkel kifizethető-e F forint?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $F = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$)!

Ekkor $F - P_{i_m} = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$), azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Ezek alapján számoljuk ki $V(X, i)$ értékeket, ahol $V(X, i)$ igaz, ha az X összeg kifizethető az első i pénzjeggyel!

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyekkel kifizethető-e F forint?

Megoldás:

Három esetet vizsgálunk: az összeg megegyezik az i -edik pénzjeggyel; az i -edik pénzjegyet nem használjuk fel; az i -edik pénzjegyet felhasználjuk:

$$V(X, i) = igaz \Leftrightarrow \begin{cases} P_i = x \\ i > 1 \quad \text{és} \quad V(X, i-1) \\ i > 1 \quad \text{és} \quad X \geq P_i \quad \text{és} \quad V(X - P_i, i-1) \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyekkel kifizethető-e F forint?

Megoldás:

$V(X, i) :$

$$V(X, i) = igaz \Leftrightarrow \begin{cases} P_i = x \\ i > 1 \text{ és } V(X, i-1) \\ i > 1 \text{ és } X \geq P_i \text{ és } V(X - P_i, i-1) \end{cases}$$

$V := X = P(i)$ vagy

$i > 1$ és $V(X, i-1)$ vagy

$i > 1$ és $X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

Függvény vége.

A megoldás: $V(F, N)$ kiszámolása.

Probléma: a futási idő $O(2^N)$

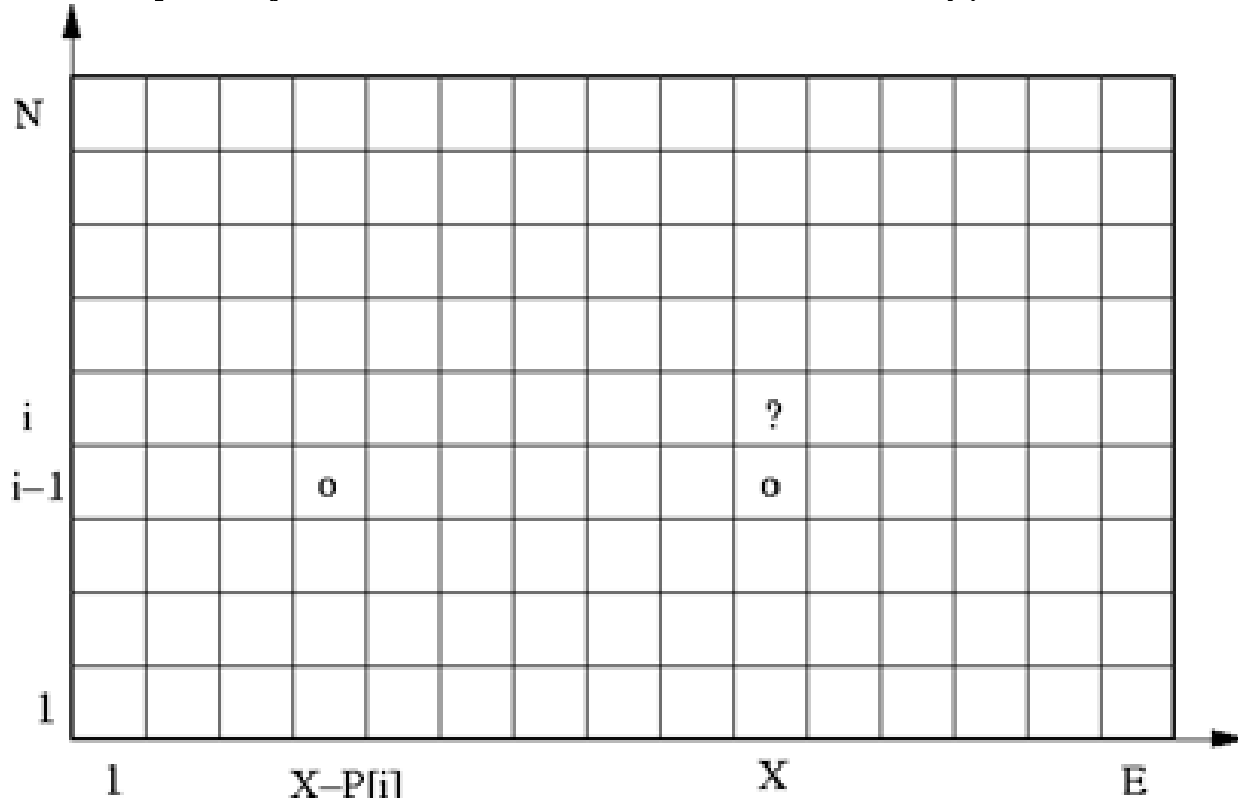

Dinamikus programozás

$V(X,i)$ kiszámításához mely $V()$ értékekre lehet szükség?

Az ábra alapján V értékei alulról felfelé, azon belül balról jobbra számolhatók.

Dinamikus programozás

Pénzváltás (Lehet) :

$V(1..F, 1) := \text{hamis}$

Ha $P(1) \leq F$ akkor $V(P(1), 1) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=1$ -től F -ig

$V(X, i) := X = P(i)$ vagy

$V(X, i-1)$ vagy

$X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

    Ciklus vége

    Ciklus vége

Lehet := $V(F, N)$

Függvény vége.

A futási idő $O(N * F)$

Memóriaigény: $N * F$

Dinamikus programozás

Memóriaigény csökkentés: elég egyetlen sort tárolni a V mátrixból, és az első feltétel is megtakarítható.

Pénzváltás (Lehet) :

$W(1..F) := \text{hamis}; W(0) := \text{igaz}$

Ha $P(1) \leq F$ akkor $W(P(1)) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=F$ -től 1 -ig -1 -esével

$W(X) := W(X)$ vagy $X \geq P(i)$ és $W(X-P(i))$

    Ciklus vége

Ciklus vége

Lehet := $W(F)$

Függvény vége.

A futási idő $O(N * F)$

Memóriaigény: F

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

Legyen $V(X, i)$ a legutolsó olyan k index, amelyre igaz, hogy P_k előfordul X felváltásában!

Legyen $V(X, i) = N + 1$, ha X nem váltható fel az első i pénzjeggyel!

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

$$V(X, i) = \begin{cases} N + 1 & \text{ha} & i = 0 & \text{és} & X > 0 \\ 0 & \text{ha} & X = 0 \\ V(X, i - 1) & \text{ha} & V(X, i - 1) \leq N \\ i & \text{ha} & X \geq P_i & \text{és} & V(X - P_i, i - 1) \leq N \\ N + 1 & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Pénzváltás: A V mátrix kiszámolása.

$V(1..F, 0) := N+1; V(0, 0) := 0$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$V(0, i) := 0$

Ciklus $X=1$ -től F -ig

Ha $V(X, i-1) \leq N$ akkor $V(X, i) := V(X, i-1)$

különben ha $X \geq P(i)$ és $V(X-P(i), i-1) \leq N$

akkor $V(X, i) := i$

különben $V(X, i) := N+1$

Ciklus vége

Ciklus vége

$$\dots \left\{ \begin{array}{llll}
 N+1 & \text{ha} & i=0 & \text{és} & X > 0 \\
 0 & \text{ha} & X=0 & & \\
 V(X, i-1) & \text{ha} & V(X, i-1) \leq N & & \\
 i & \text{ha} & X \geq P_i & \text{és} & V(X - P_i, i-1) \leq N \\
 N+1 & \text{egyébként} & & &
 \end{array} \right.$$

Dinamikus programozás

Csak akkor van megoldás, ha $V(F, N) \leq N$.

Ekkor $k = V(F, N)$ olyan pénz indexe, hogy $F - P(k)$ felváltható az első $k-1$ pénzzel.

Tehát a $V(F - P(k), k-1)$ probléma megoldásával kell folytatnunk, mindaddig, amíg a maradék pénz 0 nem lesz.

Dinamikus programozás

...

$Db := 0; X := F; i := N$

Ha $V(F, N) \leq N$

akkor Ciklus

$i := V(x, i)$

$Db := Db + 1; A(Db) := i$

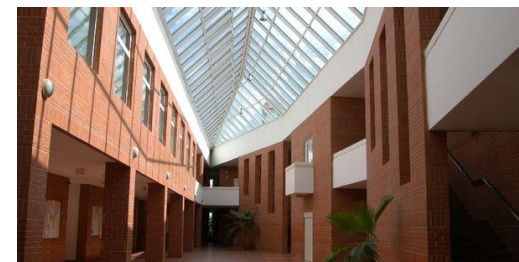
$X := X - P(i) \quad i := i - 1$

amíg $X \neq 0$

Ciklus vége

Eljárás vége.

A megoldás előállítás.

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva mennyivel fizethető ki F forint?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $F = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$) optimális felbontás!

Ekkor $F - P_{i_m} = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$) is optimális, azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva mennyivel fizethető ki F forint?

Megoldás:

$$O(X, i) = \begin{cases} N + 1 & \text{ha } i = 0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X = 0 \\ O(X, i - 1) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X < P_i \\ \min(O(X, i - 1), 1 + O(X - P_i, i - 1)) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X \geq P_i \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Pénzváltás (Minimum) :

$O(1..F, 0) := N+1; O(0, 0) := 0$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$O(0, i) := 0$

Ciklus $X=1$ -től F -ig

Ha $X < P(i)$ akkor $O(X, i) := O(X, i-1)$

különben $O(X, i) := \min(O(X, i-1), 1 + O(X - P(i), i-1))$

Ciklus vége

Ciklus vége

Eljárás vége.

$$O(X, i) = \begin{cases} N+1 & \text{ha } i=0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X=0 \\ O(X, i-1) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X < P_i \\ \min(O(X, i-1), 1 + O(X - P_i, i-1)) & \text{ha } i > 0 \text{ és } X \geq P_i \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

Tegyük fel, hogy $F = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_m}$ ($i_1 < \dots < i_m$) optimális felbontás!

Ekkor $F - P_{i_m} = P_{i_1} + P_{i_2} + \dots + P_{i_{m-1}}$ ($i_1 < \dots < i_m$) is optimális, azaz az adott részproblémának megoldása a megoldás megfelelő részlete.

Dinamikus programozás

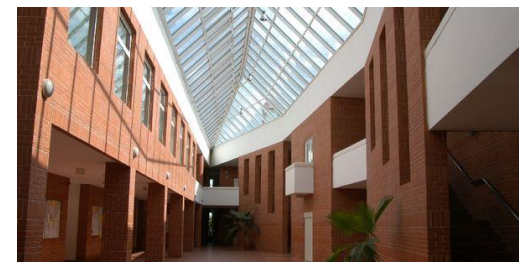

Feladat:

Adott $P_1, P_2, \dots, P_n$ pénzjegyek közül a lehető legkevesebbet használva melyekkel fizethető ki F forint?

Megoldás:

$$V(X, i) = \begin{cases} N + 1 & \text{ha } i = 0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X = 0 \\ i & \text{ha } X \geq P_i \text{ és } O(X, i) > 1 + O(X - P_i, i - 1) \\ V(X, i - 1) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Pénzváltás (O, V) :

$O(1..F) := N+1$; $O(0) := 0$; $V(1..F, 0) := N+1$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$O(0) := 0$; $V(0, i) := 0$

Ciklus $X=F$ -től 1 -ig -1 -esével

Ha $X \geq P(i)$ akkor $S := O(X - P(i)) + 1$

különben $S := N+1$

Ha $S < O(X)$ akkor $O(X) := S$; $V(X, i) := i$

különben $V(X, i) := V(X, i-1)$

Ciklus vége

Ciklus vége

Eljárás vége.

$$V(X, i) = \begin{cases} N+1 & \text{ha } i=0 \text{ és } X > 0 \\ 0 & \text{ha } X=0 \\ i & \text{ha } X \geq P_i \text{ és } O(X, i) > 1 + O(X - P_i, i-1) \\ V(X, i-1) & \text{egyébként} \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Feladat:

Két testvér adott értékű ajándékokon osztozkodik. Minden egyes ajándékot pontosan ez egyik testvérnek kell adni.

Készíts testvéries osztozkodást, azaz olyat, amelyben a két testvér által kapott ajándékok értéke különbségének abszolút értéke minimális!

Megoldás:

Ha az ajándékok összértéke E , akkor a feladat megoldása a legnagyobb olyan $A \leq E/2$ szám, amely érték az ajándékok értékeiből kétféleképpen is előállítható.

Tehát a megoldás visszavezethető a pénzváltás probléma megoldására.

Dinamikus programozás

Megoldás:

$V(X, i) :$

$$V(X, i) = igaz \Leftrightarrow \begin{cases} P_i = x \\ i > 1 \text{ és } V(X, i-1) \\ i > 1 \text{ és } X \geq P_i \text{ és } V(X - P_i, i-1) \end{cases}$$

$V := X = P(i)$ vagy

$i > 1$ és $V(X, i-1)$ vagy

$i > 1$ és $X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

Függvény vége.

A megoldás: a legnagyobb olyan A kiválasztása (1 és $E/2$ között), amelyre $V(A, N)$ igaz.

Probléma: a futási idő $O(2^N)$

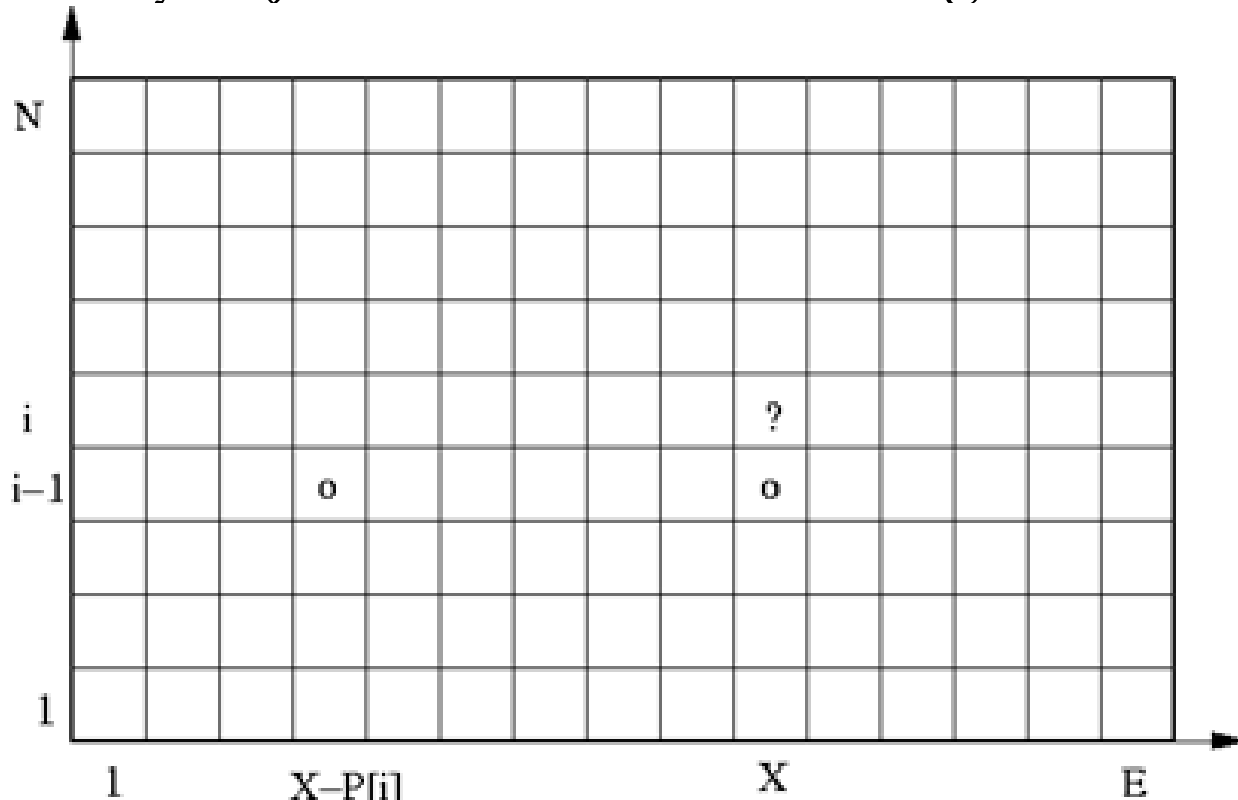

Dinamikus programozás

$V(X,i)$ kiszámításához mely $V()$ értékekre lehet szükség?

Az ábra alapján V értékei alulról felfelé, azon belül balról jobbra számolhatók.

Dinamikus programozás

Testvéries osztozkodás (A) :

$V(1..E, 1) := \text{hamis}$

Ha $P(1) \leq E$ akkor $V(P(1), 1) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=1$ -től E -ig

$V(X, i) := X = P(i)$ vagy

$V(X, i-1)$ vagy

$X \geq P(i)$ és $V(X - P(i), i-1)$

    Ciklus vége

    Ciklus vége

    Eredmény megadása (A, V, E, N)

Függvény vége.

A futási idő $O(N * F)$

Memóriaigény: $N * F$

Dinamikus programozás

Eredmény megadása (A, V, E, N) :

A := E / 2

Ciklus amíg nem V(A, N)

A := A - 1

Ciklus vége

Függvény vége.

Dinamikus programozás

Feladat:

Két testvér adott értékű ajándékokon osztozkodik. Minden egyes ajándékot pontosan ez egyik testvérnek kell adni. Készíts igazságos osztozkodást, azaz olyat, amelyben a két testvér által kapott ajándékok értéke egyforma, a maradék értéke pedig minimális!

Megoldás:

Ha az ajándékok összértéke E , mindkét testvér A értékű ajándékot kap. A feladat megoldása a legnagyobb olyan $A \leq E/2$ szám, amely érték az ajándékok értékeiből kétféleképpen előállítható.

Tehát a megoldás visszavezethető a pénzváltás probléma megoldására.

Dinamikus programozás

Megoldás:

Legyen $V(X, Y, i)$ igaz, ha az első i ajándékból X és Y értékű is előállítható úgy, hogy mindegyik szám legfeljebb az egyik összegben szerepel! Legyen $V(0, 0, i) = \text{igaz}$ minden i -re, $V(X, Y, 0)$ hamis minden X, Y -ra!

$V(X, Y, i)$ -re a következő rekurzív összefüggés írható fel $i > 0$ esetén:

$$V(X, Y, i) = \text{igaz} \iff \begin{cases} V(X, Y, i-1) \\ P_i \leq X \quad \text{és} \quad V(X - P_i, Y, i-1) \\ P_i \leq Y \quad \text{és} \quad V(X, Y - P_i, i-1) \end{cases}$$

Dinamikus programozás

Megoldás:

Legyen $V(X, Y, i)$ igaz, ha az első i ajándékból X és Y érték is előállítható úgy, hogy mindegyik legfeljebb az egyik összegben szerepel! Legyen $V(0, 0, i) = \text{igaz}$ minden i -re, $V(X, Y, 0)$ hamis minden X, Y -ra!

$V(X, Y, i)$:

Ha $i=0$ akkor $V := \text{hamis}$

különben ha $X=0$ és $Y=0$ akkor $V := \text{igaz}$

különben $V := V(X, Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq X$ és $V(X - P(i), Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq Y$ és $V(X, Y - P(i), i-1)$

Függvény vége.

A megoldás: a legnagyobb olyan A kiválasztása (1 és $E/2$ között), amelyre $V(A, A, N)$ igaz.

Dinamikus programozás

Igazságos osztózkodás (A) :

$V(1..E, 1..E, 1) := \text{hamis}; V(0, 0, 1) := \text{igaz}$

Ha $P(1) \leq E$ akkor $V(P(1), 0, 1) := \text{igaz}$

$V(0, P(1), 1) := \text{igaz}$

Ciklus $i=2$ -től N -ig

    Ciklus $X=1$ -től E -ig

        Ciklus $Y=1$ -től E -ig

$V(X, Y, i) := V(X, Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq X$ és $V(X-P(i), Y, i-1)$ vagy

$P(i) \leq Y$ és $V(X, Y-P(i), i-1)$

    Ciklus vége

    Ciklus vége

    Eredmény megadása (A, V, E, N)

Függvény vége.

Dinamikus programozás

Eredmény megadása (A, V, E, N) :

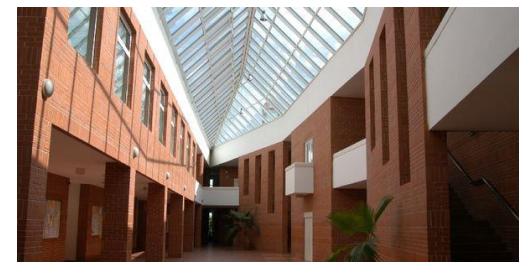
A := E / 2

Ciklus amíg nem V(A, A, N)

A := A - 1

Ciklus vége

Függvény vége.

Dinamikus programozás stratégiája

A dinamikus programozás stratégiája

1. Az [optimális] megoldás szerkezetének tanulmányozása.
2. Részproblémákra és összetevőkre bontás úgy, hogy:
  - az összetevőktől való függés körmentes legyen;
  - minden részprobléma [optimális] megoldása kifejezhető legyen (rekurzívan) az összetevők [optimális] megoldásaival.
3. Részproblémák [optimális] megoldásának kifejezése (rekurzívan) az összetevők [optimális] megoldásaiból.

Dinamikus programozás stratégiája

4. Részproblémák [optimális] megoldásának kiszámítása alulról-felfelé haladva:

- A részproblémák kiszámítási sorrendjének meghatározása. Olyan sorba kell rakni a részproblémákat, hogy minden p részprobléma minden összetevője (ha van) előbb szerepeljen a felsorolásban, mint p .
- A részproblémák kiszámítása alulról-felfelé haladva, azaz táblázatkitöltéssel.

5. Egy [optimális] megoldás előállítás a 4. lépésben kiszámított (és tárolt) információkból.

Dinamikus programozás további feladatok

DNS

A biológiai szekvenciák, különösen a DNS szekvenciák vizsgálata nagyon fontos kutatási terület. Minden DNS szekvencia leírható olyan karaktersorozattal, amely csak az A, C, G és T karaktereket tartalmazhatja.

Számítsd ki egy DNS szekvenciának egy pontosan K betűből álló részsorozatát, amely a legtöbbször fordul elő a vizsgált szekvenciában!

Dinamikus programozás további feladatok

LEFED

Azt mondjuk, hogy egész számok zárt intervallumainak egy H halmaza lefedi az $[1, N]$ intervallumot, ha az intervallum minden x eleméhez van olyan intervallum H -ban, amelynek x eleme. Egy lefedés költségén a lefedéshez használt intervallumok hosszainak összegét értjük.

Számítsd ki, hogy adott $[1, N]$ lefedendő intervallum és lefedéshez használható intervallumok egy H halmaza esetén mekkora a minimális lefedés költsége, ha létezik lefedés!

Dinamikus programozás további feladatok

KÉPÁTLÓ

Adott egy $N \times N$ pixelből álló fekete-fehér kép. Szeretnénk a képen a bal felső saroktól a jobb alsó sarokig egy jobbra-lefele haladó határvonalat húzni úgy, hogy a vonaltól jobbra-felfele eső fekete, valamint a vonaltól balra-lefele eső fehér pixelek számának K összege a lehető legkevesebb legyen. A határvonalra eső pixelek nem számítanak bele.

Add meg a minimális ilyen K értéket!

Dinamikus programozás további feladatok

CSOMAG

A csomagküldő szolgálat központjában a beérkezés sorrendjében várakoznak a csomagok továbbításra. Minden csomagnak ismert a súlya. A cégnek két kamionja van, mindegyik azonos K kapacitású. Minden csomag súlya legfeljebb K . A lehető legtöbb csomagot akarják továbbítani a két kamionnal.

Kiszámítandó az a legnagyobb M szám ($1 \leq M \leq N$), hogy a sorban első M csomag mindegyike felpakolható a két kamion valamelyikére!

Dinamikus programozás további feladatok

PAKOLÁS

Egy raktárból konténereket kell elszállítani K kamionnal. A konténerek egy sorban egymás után helyezkednek el. Minden konténer súlyát ismerjük. Minden kamionra csak a sorban egymást követő konténerek pakolhatók. Azt szeretnék elérni, hogy a lehető legegyenletesebb legyen a kamionok terhelése, ami azt jelenti, hogy a maximálisan terhelt kamion terhelése a lehető legkisebb legyen. A kamionok súlykapacitása legalább akkora, hogy mindegyik biztosan elbírja a rárakandó konténerek súlyát. Minden kamionra legalább egy konténert kell rakni.

Számíts ki egy legegyenletesebb pakolást!

Dinamikus programozás
előadás vége